شەپۆلێكی تری نارەزایەتی جەماوەری شارەكانی كوردستان ئەتوانی هاوكێشەی نیوان خەلك ودەسەلاتدارانی یەكیتی و پارتی بەتەواوی بگۆڕێ.

خەسرەو سایە
k.saya@ukonline.co.uk

واسالٚ تەواودەبێت كەچی تازەپەرلمانی كوردستان لەموناقەشەی بۆدجەی سالانەی هەرێمدایە. لەولاشەوە خەڵكی شارەكانی كوردستان رۆژانەو سات لەدوای سات ئاكامە زیانبارەكانی گەندەلی و نەبوونی خزمەتگوزاری وگرانی بازار تەحەمول دەكەن. دەسەلاتداران بڕیاریان داوە تەنها چاویان لەگیرفانی خۆیان و كەڵەكەی سەرمایەو داهاتی خۆیان بن و ئاوڕ لەسفرەی خالی و بیزەوقی زۆربەی هەرەزۆری خەلكی كوردستان نەدەنەوە. ئەوان نایانەوێت و بڕیاریان نییە كەوەلامێك بەكێشەی خانوبەرە، سوتەمەنی و نەبوونی ئاو وكارەبا وزەمانەتە كۆمەلایەتییەكان وگرانییەك كەڕووی لەژیانی خەلك كردەوە بدەنەوە. بەپێچەوانەوە درۆكردن لەگەلٚ خەلك و خۆدزینەوە، هەمیشە ڕێگایان بووە، كاتێكیش خەلك دەنگی ناڕەزایەتی هەلبڕیبێ و داوا ڕەواكانی خۆیان بۆژیانكردنی هاوچەرخانە، كەشایستەی هەرئینسانێكی سەردەمە، خستبێتە بەردەم دەسەلاتدران، یان بەگرتن و زیندان و تەقەكردن وەلام دراونەتەوە، یان بەدرۆی وەك ئەوەی كەوتویانە "دەستێك لەپشتیانەوەیە" هەرەشەیان لەخەلك كردووە.

بەلام خەلكی كوردستان بەپێست و ئێسقانی خۆیان تاقیكردنەوەی چەندسالی دەسەلاتدارێتی یەكیتی وپارتی و گشت ناسیونالیزمی كوردیان تەجروبەكردووە و بەو ڕاستیە گەیشتوون، كەدەسەلات و پەرلمان و حكومەتی ئەم حیزبانە هیچ پەیوەندیكان بەخواست و ئارەزووەكانی خەلكی كرێكار وزەحمەتكێش و ژنان و لاوانەوە نییە، ئەمانە دەسەلاتدرانی سەرمایەداران و بازرگانان ودەولەمەندانن وتەنها ئەركێك دەبەنە ڕێوە كە وەلام بە زیادبوونی سەروەت و سامانی خۆیان وئەم چینە بداتەوە. ئەمە ئەو هەقیقەتەیە كە بنەما وزەمینە كۆمەلایەتییەكانی ناڕەزایەتی جەماوەری خەلكی لەسەر ڕاوەستاوە، كەهەرماوەیە بەلێشاو سەردەردێنیٚ وشەقی خۆی لەدەسەلاتێك دەدات كەبەدەست یەكیتی وپارتییەوەیە. بەتایبەتی كە خەلكی كوردستان بەرۆشنی ئەم جیاوازییە لەدابەشبوونی سامانی كۆمەلایەتیدا لەنێوان خۆیان ودەستەو تاقمی دەسەلاتدار دەبیننەوە كەبەهیچ كێشانەیەك لاسەنگییەكەی ناتوانیٚ لەنگەربگریٚ.

كەوایە خەلكی كوردستان هەقیانە نارازی بن و شەپۆلی نارەرەزایەتیەكانیان بخرۆشیٚ. هەقیانە یەخەی دەسەلاتدران بگرن و بەزۆری خۆیان بەشی خۆیان لەراستای باشكردنی ژیانیان بسێنن.

ئاخر چ ڕێگایەك بۆ لاوانی كوردستان هەیە كاتێك ئاوڕ لەژیانی خۆیان بدەنەوە وبیانەوێت زەواج بكەن و خێزان پكێبهێنین! لەكاتێكدا چنگ كەوتنی دوهۆدە بەقیمەتی 300 دۆلاری مانگانە بۆتە ئارەزوویەك! ئاخر خوێندكارێك چ ڕێگایەكی لەبەردەمە وەختێك وەزعی داڕزیوی قوتابخانەو زانكۆكان هەناسەی لەبەر بڕیوە! كرێكارێك، دەست فرۆشێك، زەحمەتكێشێكی كەم دەرامەت چی بلێ و چیبكات بەرامبەر بەسەختی ریگاكانی تەئیمنكردنی ژیانی رۆژانەی خۆی و خێزانەكەی! ژنانێك چ ڕێگایەكیان لەبەرە بەوهەموو توندوتیژی و غەدرەی پیاوسالارییەوە كەرۆژانە یەخەیان پێدەگریٚ، كەدەبیٚ بیماف لەماڵەوە تەمەنی خۆشی وكامەرانی بەدیار قاپ شۆرین و جلشتنەوە بەسەربەریٚ! بەڕاستی هەركەسێك كەبەقەد سەرەدەرزییە بەئاگابێت بە وەزعی ژیانی خۆیی و كۆمەلگا دەبی پەنا بۆچ ڕێگایەك بەریٚ، تا بتوانیٚ ئالوگۆرێك بەدیبهێنیٚ!

بەڵێ! ریگایەکی تر نییە جگەلە هاتنە مەیدانی دەنگی نارەزایەتی و خستنە ڕووی داخوازییەکان و گرتنی یەخەی دەسەلاتداران، تا مل بدەن بەخواستی خەلك. ئەمە تەنها ڕێگای شارستانی و مەدەنی خەڵکی کوردستانە. هەربۆیە ئەم رۆژانە کەشو هەوای خۆئامادەکردنی کۆروکۆمەل و ڕێکخراوەکان، کەسایەتی و ڕابەرانی نارەزایەتی خەڵك سات لەدوای سات بەرەو پێشەوە هەنگاو دەنێ. ئەم رۆژانە دەستەکانی داکۆکی لەمافەکانی خەڵك لەشارەکانی سلێمانی وهەولیر، کەلارو دەربەندیخان و کفری، تادەگات بە شاری هەلەبجە و رانیەو قەلادەزە...لەمشت و مرو راویژدان، بۆ هینانەمەیدانی شەپۆلیکی تری نارەزایەتی سەراسەری جەماوەری. لەمبارەوە حیزبی ئیمە بەتەواوی تواناوە لەنیو ئەم کۆروکۆمەلایەنەدا چالاکانە ئامادەیە. هاوریانی ئێمە کەلەڕیزی پێشەوەی خەبات بۆ باشکردنی ژیانی خەڵك و بۆبەدەست هینانی داخوازییەکانیان ڕاوەستاون، تێدەکۆشن بۆ ڕێکخراوکردنی هوشیارانەی لاوان و ژنان وکرێکاران و خەڵکی زەحمەتکێشی کوردستان وکۆکردنەوەیان لەدەوری پلاتفۆرمێکی ڕۆشنی خواستەکانی جەماوەر. لیرەدا دوو ئەرکی سەرەکی لەپێشدایە:

یەکەم: گەلاڵەکردنەوەی خواستەکان. هیچ نارەزایەتیەك بەبێ خواست نابێت. خواستەکانیش دەبێ ڕۆشن و بەرجەستەبن. بەتایبەتی هەر نارەزایەتییەکی جەماوەری بۆئەوەی بەسەر کەوتن بگات دەبێ بەخواستی رۆشنی خۆیەوە بێتەمەیدان. لەلایەکی تریشەوە ڕۆشنی خواستەکانی خەڵك مەرجی ئیتحاد و یەکگرتووکردنی کۆمەلانی بەرینی خەڵکە. خەڵك دەبێ بزانن چیان دەوێت و بۆچی نارەزایەتی دەردەبڕن. هەربۆیە هاوریانی ئێمە دەبێ هاوشانی رابەران و هەڵسوراوان و کەسایەتییە جەماوەرییەکان هەرلەئێستاوە لەسەر ئەو خواستانە ڕێکبکەون وبیدەن بەگوێ ی جەماوەری خەڵکدا کە زۆرینەی خەلکی شارەکان هاوبەشن تێیدا. بۆنمونە خواست گەلێکی وەك زیادکردنی موچەو کرێی کریکاران وفەرمانبەران، دابینکردنی ئاو کارەبای خورایی بۆ هەموو شارەکانی کوردستان. دابینکردنی خانوبەرە و شوینی حەوانەوە بۆ هەر خیزانیك کە ناوی خۆی لەدەزگا کۆمەلایەتیەکان جیگیردەکات. کار یان بیمەی بێکاری و تەئمینی زەمانەتی تەندروستی وکۆمەلایەتی و.. ئەمانە ئەواتوانی بەشی زۆری خەلکی شارەکانی کوردستان یەکگرتو کۆبکاتەوە.

دووەمیشیان: دەبێ لەسەر شێوەی نارەزایەتییەکان هەرلەئێستاوە قسەبکرێ و ڕێگاکانی هێنانە مەیدانی سەراسەری جەماوەر، بەدەست رابەران و هەڵسووراوانی نارەزایەتییەکانەوە بێت. بێگومان نارەزایەتی لیرەو لەوێ و پەرشو بلاو ناتوانێ نەك خواستەکانی خەڵك بەدیبهێنێ، بگرە دەسەلاتدران دەتوانن بەخیرایی سەرکوتی بکەن و خەلکی بخزیننە نیو زیندانەوە وبەم هۆیەشەوە فەزای ترس بەسەر بەشەکانی تر خەلکدا داسەپێنن. بەلام هەروەك وتراوە هێز لە یەکگرتووبندایە. بۆیە دەبێ بزوتنەوەی جەماوەری یەکگرتوبکرێت، رابەران و هەڵسووراوانی شارەکان و گەرەکەکان دەبێ لەهەنگاوی یەکەمدا خۆیان لەدەوری یەك کۆبنەوە و ببنە ئەلقەکانی زینجیرێکی لێك هەڵپێکراوی نارەزایەتی جەماوەری. دەبێ ڕێکخراوکردنی خەلك بەدەوری خوستەکانەوە ڕێگای کارسازمان بێت بۆنارەزایەتی سەراسەری شارەکانی کوردستان.

هاورێیانی ئێمە لەم نێوەدا دەبێ بەدور لە هەر دەمارگیرییەکی ڕێکخراوەیی و حیزبی، تەنها قازانجی بزوتنەوەی سەراسەری خەلکی کوردستان قیبلە نمایان بێت و لەپێناو یەکگرتووکردن و هێنانە مەیدانی بەشەکانی خەڵکدا، ئامادەبن هەر بەرژەوەندییەکی تر بخەنە لاوە. خەڵك و ئیمە یەك ڕێگامان هەیە ئەویش گۆرینی ژیانی خۆمان و کۆمەڵگایە، لەریگای خەباتیکی هوشیارانە وهێنانە مەیدانی نارەزایەتی بەرهەقی جەماوەری و یەکگرتوانەمانەوە، تا گرەو لەدەسەلاتدرانی ئیستا ببەینەوە و ژیانی خۆمان لەدەست خۆمان بگرین..

بیشك شەپۆلی نارەزایەتی ئەمجارەی خەلك لەهاوکیشەیەکی سیاسی لەبار بۆ خەلکی شارەکانی کوردستاندا قەراری گرتووە. ناسیونالیزمی کورد وحیزبەکانی لەیەك بن بەستی سیاسی و بیئاسۆیدا بەرامبەر بەباروذۆخەکانی عیراق گیریان

کردووە، هەررۆژە دەست بۆپوشی ریکەوتنی نیوان بالە ئیسلامی‌یەکان دەبەن. بەشداری ئەوان لەحکومەتی مالیکی و دەستور ودەسەلاتیك کەلەبەغداد ئومیدی فیدرالیزمیان پیوە گری دابوو، بەیەکجاری کەوتۆتەغەغەرەوە. ترس لە تورکیا وئیران و تیکچوونی باری ئەمنی کوردستان تەنگانەیەکە کەرۆژانە یەخەی بە دەسەلاتدرانگرتووە. لەناوخۆشدا چوونەسەری هوشیاری و بەرینبوونەوەی دەنگی نارەزایەتی خەلك کە رۆژانە بەهەزارویەك زمان لەدژی فەساد و گەندەلی دەری دەبڕێ و بۆبچوکترین بەهانە دەگەرێ.. نیشان ئەدات کە یەکیەتی وپارتی ئەمجارە نەتوانای سەرکوتی یەکجاری خەلکیان هەیەو نە دەتوانن بە"خائین وتیکدەر" پەلامارەکانی خۆیان بۆسەر خەلکی نارازی کوردستان تەبریربکەن.

شەپۆلی نارەزایەتی ئەمجارەی شارەکانی کوردستان، تەنها یەك هەرەشە نییە، بەلکو هەنگاویکی تری خەباتی خەلکی کوردستانە بۆ گیرانەوەی کۆمەلگای کوردستان بۆخاوەنانی ئەسلی خۆی. خەباتیکە کەکۆتایی هینان بە دەسەلاتی ئەحزابی میلیشیای چەکدار وگەندەلی وئاکامە زیانبارەکانی کردۆتە ئامانجی خۆیی وئاسۆی دامەزراندنی دەولەتیکی سەربەخۆ و ئازاد و سکولار خۆشگوزەرانی بۆهەمووان لەپیشدایە. شەپۆلیکی ئاواش لەنارەزایەتی دەتوانی هاوکیشەی نیوان جەماوەری خەلك ودەسەلاتدارانی یەکیتی وپارتی بەتەواوی بگۆرێ. 2007/7/15